

REDACTIE:

Koos van Nugteren

Dos Winkel

MET BIJDRAGE VAN:

Nens van Alfen

Bram de Lange

Allan Pieterse

Edith Cup

Philip VanLeene

Pat Wyffels

Sander Geurts

Daphne Maas

Renske Janssen

Marc Martens

Valkuilen in de orthopedische diagnostiek

Valkuilen in de orthopedische diagnostiek

Orthopedische casuïstiek

Valkuilen in de orthopedische diagnostiek

Redactie:

Koos van Nugteren

Dos Winkel

Met bijdragen van:

Nens van Alfen

Edith Cup

Sander Geurts

Renske Janssen

Bram de Lange

Philip VanLeene

Daphne Maas

Marc Martens

Allan Pieterse

Pat Wyffels

Bohn Stafleu van Loghum

Houten 2009

© 2009 Bohn Stafleu van Loghum, onderdeel van Springer Uitgeverij
Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën of opnamen, hetzij op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16b Auteurswet 1912 j^o het Besluit van 20 juni 1974, Stb. 351, zoals gewijzigd bij het Besluit van 23 augustus 1985, Stb. 471 en artikel 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 3051, 2130 KB Hoofddorp). Voor het overnemen van (een) gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) dient men zich tot de uitgever te wenden.

Samensteller(s) en uitgever zijn zich volledig bewust van hun taak een betrouwbare uitgave te verzorgen. Niettemin kunnen zij geen aansprakelijkheid aanvaarden voor drukfouten en andere onjuistheden die eventueel in deze uitgave voorkomen.

ISBN 9789031374755
NUR 894

Ontwerp omslag: A-graphics, Anita Amptmeijer, Apeldoorn
Ontwerp binnenwerk: TEFF (www.teff.nl)
Automatische opmaak: Pre Press Media Groep, Zeist

Bohn Stafleu van Loghum
Het Spoor 2
Postbus 246
3990 GA Houten

www.bsl.nl

Inhoud

Lijst van auteurs	1
Inleiding	3
<i>Koos van Nugteren</i>	
1 Zwelling en pijn van de hand na een ruptuur van de strekpees van de pink	5
<i>Koos van Nugteren</i>	
Inspectie	5
Algemene palpatie	6
Functieonderzoek	6
Specifieke palpatie	6
Therapie	8
Literatuur	9
1a Addendum: Chronisch Regionaal Pijn Syndroom type 1	11
<i>Koos van Nugteren</i>	
Inleiding	11
Etiologie	11
Diagnostiek	12
Therapie	13
Preventie	14
Literatuur	15
2 Een 59-jarige man met hevige intermitterende pijn in zijn bekken	17
<i>Dos Winkel</i>	
Algemene palpatie	18

	Functieonderzoek	18
	Specifieke palpatie	18
	Therapie	20
	Literatuur	21
2a	Addendum: Lymeborreliose of ziekte van Lyme	23
	<i>Pat Wyffels en Koos van Nugteren</i>	
	Symptomatologie	24
	Diagnose	29
	Therapie	30
	Literatuur	32
3	Toenemende heuppijn, beginnende rugpijn en onvermogen rechtop te staan bij een 17-jarige sportieve jongen	33
	<i>Koos van Nugteren en Bram de Lange</i>	
	Inspectie	34
	Algemene palpatie	35
	Functieonderzoek	35
	Specifieke palpatie	36
	Therapie	39
4	Liespijn en onvermogen het been te belasten, vijf dagen na een val op de rechterheup bij een 85-jarige vrouw	45
	<i>Koos van Nugteren</i>	
	Inspectie	45
	Functieonderzoek	46
	Palpatie	47
	Therapie	48
5	Pijn en een sterk mankend looppatroon bij een 85-jarige man met diverse vormen van pathologie, ontstaan nadat hij meerdere keren gevallen was	51
	<i>Koos van Nugteren</i>	
	Inspectie	52
	Algemene palpatie	52
	Functieonderzoek	52
	Therapie	53
	Literatuur	54

6	Een rechtszijdige klapvoet bij een 74-jarige man die een jaar geleden was behandeld met fysiotherapie wegens rugpijn met uitstraling in het rechterbeen	55
	<i>Koos van Nugteren</i>	
	Inspectie	55
	Functieonderzoek	55
	Specifieke palpatie	56
	Therapie	57
7	Hevige belastingafhankelijke pijn aan de plantaire zijde van de hiel tijdens hardlopen bij een 14-jarige jongen	59
	<i>Dos Winkel</i>	
	Inspectie	59
	Palpatie	59
	Functieonderzoek	60
	Therapie	61
7a	Addendum: botcysten	63
	<i>Koos van Nugteren</i>	
	Terminologie	63
	Literatuur	70
8	Hevige nek-schouderpijn gevolgd door paresen bij een 49-jarige man, daags na een bokstraining	71
	<i>Koos van Nugteren</i>	
	Algemene palpatie	71
	Functieonderzoek	71
	Therapie	73
	Literatuur	75
8a	Addendum: revalidatie bij neuralgische amyotrofie (NA)	77
	<i>Allan Pieterse, Daphne Maas, Renske Janssen, Edith Cup, Nens van Alfen en Sander Geurts *</i>	
	Inleiding	77
	Herkenning van NA in de postacute fase	77
	Gevolgen van NA voor activiteiten en participatie	79
	Behandeladvies voor huisarts, revalidatiearts, ergotherapeut en fysiotherapeut	79

	Literatuur	82
9	Een 28-jarige niet-sporter met sinds jaren bestaande wisselende blokkeringsklachten van de rechterknie	83
	<i>Marc Martens</i>	
	Inspectie	83
	Algemene palpatie	84
	Functieonderzoek	84
	Therapie	84
	Literatuur	86
10	Pijn in beide onderbenen, spontaan ontstaan in één dag, bij een 62-jarige vrouw	87
	<i>Koos van Nugteren</i>	
	Inspectie	87
	Algemene palpatie	88
	Functieonderzoek	88
	Specifieke palpatie	88
	Therapie	88
	Literatuur	89
11	Een 29-jarige man met een voortdurende neiging tot verzwikking van de rechtersvoet na een enkeldistorsie	91
	<i>Koos van Nugteren</i>	
	Inspectie	92
	Functieonderzoek	92
	Palpatie	92
	Therapie	95
	Literatuur	98
12	Sinds drie jaar bestaande, vooral nachtelijke pijn in de linkerpols, die zich uitbreidt naar de gehele linkerarm en linker thoraxhelft	99
	<i>Philip VanLeene en Dos Winkel</i>	
	Inspectie	100
	Palpatie	100
	Functieonderzoek	100
	Therapie	100
	Literatuur	102

Bijlage I	103
Criteria ter diagnosticering van een Chronisch Regionaal Pijn Syndroom type 1	103
Literatuur	104
Bijlage II	105
Het 'sign of the buttock'	105
Bijlage III	107
De MRC-schaal, een maat voor spierkracht	107
Literatuur	108
Verwijzingen naar eerder verschenen <i>Orthopedische Casuïstiek</i>	109
Register	111

Lijst van auteurs

Dos Winkel. Orthopedisch fysiotherapeut. Oprichter van de International Academy of Orthopaedic Medicine, waarvan hij van 1978 tot maart 2005 president was.

Koos van Nugteren. Fysiotherapeut in een particuliere praktijk te Nijmegen. Specialisatie: orthopedische aandoeningen.

Dr. Nens van Alfen. Neuroloog / klinisch neurofysioloog. Verbonden aan het UMC St. Radboud te Nijmegen.

Drs. Edith Cup. Ergotherapeut in het Universitair Medisch Centrum St Radboud te Nijmegen.

Prof. dr. Sander Geurts. Revalidatiearts in het Universitair Medisch Centrum St. Radboud te Nijmegen.

Renske Janssen. Ergotherapeut in het Universitair Medisch Centrum St Radboud te Nijmegen.

Bram de Lange. Fysiotherapeut in een particuliere praktijk te Nijmegen.

Dr. Philip VanLeene. Huisarts te Zoersel, België.

Daphne Maas. Fysiotherapeut in het Universitair Medisch Centrum St Radboud te Nijmegen.

Prof. dr. Marc Martens. Orthopedisch chirurg, verbonden aan het Universitair Ziekenhuis te Antwerpen en de Eeuwfeestkliniek te Antwerpen.

Allan Pieterse. Fysiotherapeut in het Universitair Medisch Centrum St Radboud te Nijmegen.

Dr. Pat Wyffels. Huisarts te Halle-Zoersel, België. Als wetenschappelijk medewerker verbonden aan het huisartseninstituut van de Universitaire Instelling Antwerpen (UIA) en docent aan de cursus *Orthopedische Geneeskunde* van Domus Medica te Antwerpen.

Inleiding

Koos van Nugteren

Iedere (para)medicus maakt het weleens mee: bevindingen bij het onderzoek van een patiënt suggereren sterk dat er sprake is van een bepaalde aandoening, maar na verloop van tijd blijkt er iets heel anders aan de hand te zijn. In sommige gevallen heeft dit grote consequenties voor de patiënt.

Het stellen van de verkeerde diagnose kan verschillende oorzaken hebben. Enkele voorbeelden:

- De behandelend (para)medicus kent de aandoening niet, ofwel omdat de aandoening zeldzaam is, ofwel omdat er nog maar sinds kort goede informatie over bestaat.
- Er zijn geen objectieve tests voorhanden die de aandoening gemakkelijk kunnen aantonen. Men moet dus afgaan op de klinische bevindingen.
- Beeldvormende technieken suggereren – in tegenstelling tot het klinisch beeld – dat er niets aan de hand is. Dikwijls blijkt het klinisch beeld echter betrouwbaarder dan de beeldvorming.
- Bij sommige relatief *zeldzame* aandoeningen komen de symptomen vrijwel overeen met die van andere *veelvoorkomende* aandoeningen.

Er is een aantal aandoeningen waarbij de (para)medicus gemakkelijk op het verkeerde been wordt gezet. Dit boek gaat over dergelijke valkuilen in de orthopedische diagnostiek.

Zoals gebruikelijk in de boekenreeks van *Orthopedische Casuïstiek* wordt ieder onderwerp besproken aan de hand van patiëntencasuïstiek uit de dagelijkse praktijk.